

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A frivol játék.

Arad, október 4.

A főrendiház tegnapi ülésében Keglevich István gróf *Schlauch* Lőrincz bíborosnak válaszolva a szabadelvűség szavával való *frivol* játéknak nevezte azt az eljárást, hogy e jelszóval épen azok hadonáznak, a kik az ő tanaikkal évszázadok óta üzik az egyéni szabadság eltiprását, a melyet most ráfognak a szabadelvűségre, s ezt teszik ugyanazok, akik évszázadok óta azon az alapon állanak, hogy csak az ő tanuk az igazi és *máglyára azzal, aki mást hisz.*

És frivol játéknak nevezte Keglevich gróf azt az elcsépett frázist, hogy a felekezet nélkülség vallástalanság és erkölcselenséggel jár együtt. Ugy az előbbeni mint az utóbbi állításában egyaránt igaza van a grófnak, mert hát nyilvánvaló dolog, hogy épen csak azok a kivételes egyének lépnek ki saját felekezetükből, annélkül hogy egy másikhoz csatlakoznának, a kiknek saját erős *egyéni* vallásuk a felekezetek egyikével sem egyezik, minden esetre tehát csak olyanok, a kiknek valamelyes *vallásuk van*, mert a teljesen *közönyös*, a teljesen *vallástalan* emberek semmi szükségét sem érzik annak, hogy magukat az apostáziával járó kellemetlenségeknek kitegyék, és ha mégis valami érdekből őseik vallását odahagyják, ezt bizonyosan csak azért teszik, hogy ugyanazon érdekből egy más felekezetébe lépjenek.

Igaza volt tehát nagyon is Keglevich grófnak, annyira igaza, hogy találó állitá-

sával még azokra a háttérben maradt igazságokra is éles fényt vetett, melyeket el nem mondott. Mert bizony az ultramontán klerus és az ő csatlósai az egész egyházpolitikai küzdelemben a frivolitásnak még több érdekes játékait is eljátszották és játszodják folytonosan, annélkül hogy észükbe ötlenék, mennyire izetlen és tisztességes állásuk méltóságával — mely az igazság hirdetésére volna hivatva — ellentétes dolgot cselekednek.

Hát nem a legnagyobb frivolitás a polgári házasságot ágyasságnak, erkölcs-telen frigynek sőt sokkal erősebb — művelt emberek által nem is reprodukálható — viszonynak nevezni épen azok részéről, kiknek körében a házassági tilalom oly közismert viszonyokat teremt, melyek ugyan a természet törvényei szerint érthetők és megbocsájtathatók, de melyek a polgári házasság tisztességes és törvényes intézménye mellett a moralis dolgában mégis jóval alantasabb helyet foglalnak el?

Nem frivol játék-e a polgári házasság és teljes vallásszabadság intézményeiről azt állítani, hogy azok nálunk, hola katolikusság csak egyik felet teszi ki a lakosságnak; dogmatikus tekintetekből semmikepen sem engedhetők meg, s hogy azok teljes vallástalanságra, a társadalom felbomlására vezetnek, mikor ezen intézmények más, teljesen katolikus országokban régen érvényben vannak, ott a polgári szabadságnak és társadalmi rendnek sarkköveivé lettek, és Róma által nem csak türetnék, de sőt a velük élő népek és azok kormányai a pápai politika által

különös kegyben és kedvezményekben részesítettnek?

Valjon nem frivol játék-e a kath. klerus részéről az anyakönyvvezetés államosítása ellen országos izgatást szervezni ugyanakkor, midőn ezen lépésre az állam épen csak azon oknál fogva lett rászorítva, mert ugyanazon kath. klerus az egész vonalon megtagadta ezen anyakönyveket a maga részéről úgy vezetni, a mint azt az állam törvényei rendelik?

Es valjon nem frivolitás-e azt állítani, hogy a vallásszabadság a katolikus religió érdekeit támadja, midőn nyilvánvaló dolog, hogy épen ott gyarapodik a kath. egyház híveinek száma legerősebben, hol a többi felekezetek védvárai a lelkiismeret teljes szabadságának hatalmától leomlanak, és a propagandának szabad tért nyitnak? Nem frivolitás-e az országnak legfelvilágosultabb polgárságával, a katolikus osztálylyal szemben a *papság érdekét a vallás érdekével* ilyen nyilvánvalólag frivol célzatossággal konfundálni?

Tükröt tartott Keglevich gróf a kath. klerus elé, midőn Nagyvárad ékesen szóló tudós bíbornokának válaszolt, de ezen tükrökben ők csak egy pár kigyófürtjét pillanthatták meg annak a meduza fejnek, a melynek teljes képében látja ma az egész magyar közvélemény, de legkülönösebben a művelt magyar katolikus polgári osztály az ő papsága frivolitásának, dicstelen taktikájának szörnyalaktját.

Tegyük félre a hazugság fegyverét azok, kik a tárgyalás alatt levő reformok ellen harcolnak! Hazugsággal lehet pil-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Rafael.

(Dráma 4 felvonásban, írta: Várady Antal dr. Az aradi színház premiérje 1894. október 5-én.)

Rafael és Fornarina! Ez a két név együttvéve mennyi fönöséget, mennyi fényt és mennyi költészetet jelent. Egy istentől fölönt nagy művész, a kinek a homlokán ott lángol a muzeák és gráciák csókja, egy oly nő társaságában, a ki méltó szerelmére és a kinek szépséges szeméből ihletet és munkakedvet merít. Nem csoda, ha ez a két alak lángra tud gyújtani néhány száz évvel halála után egy drámaíró.

Sok az, a mit a színházjáró közönség az ilyen darabtól kíván. — Talán megmutatja a költő azokat a titkos forrásokat, a melyekből az ihletett művész tárgyait, eszményeit és lelkességét merítette. Talán meg tudja világítani képzelete hatalmával ennek a csodálatos embernek a lelkét, a ki le tudta csálni a szivárvány valamennyi színét, hogy glóriával övezzo szépséges madonnáinak a homlokát. Mi szép is volna egy pillantást vetni az ilyen arányaiból kinőtt szellemi óriások lelki világába, a hol a fönös és csodás megindulások egész sorozata megy végbe és a melyek örökbecsű művek alkotására ösztökélik őket.

A Várady Antal Rafaelje körül látunk is mindent, a mi a mester külsőségeihez tar-

tozott. — Egy fényes és puha kényelammal berendezett műtermet, a melynek ablakai oda nyílnak a Vatikán felé, a hová ünnepélyesen behangzanak az ájtatos templomi szolozsmák s a zarándokok éneke, a kik tömjénfüst és harangzugas között özönlenek az örök városba, hogy Jézus földi helytartójától bünbocsánatot kérjenek. Ott látjuk felvonulni bíboros ruhájában papoktól kísérve Róma kardinálisát, hogy a pápától áldást vigyen a sixtusi Madonna megalkotójának, a melynél szebbet ember nem alkotott még soha. Ott van a tanítványok egész serege, a mely bámulattal és imádatlall néz föl a mesterhez, ki a világító fátylával halad előttük.

De Várady Antal darabjában e külsőségek kívül egyéb szépet is látunk. Ott zajlanak körülötte a szenvedélyek és indulatok vad hullámai, a kor szokásai és erkölcsai, a szerelem versengése és csatázása s ez már közelebből érinti a művész lelkét, a ki fényről és napugárról álmodik, a mig előtte és mögötte a lelkek tusáznak és feje fölött a sors szövi sötét fátyolát.

Várady egyike azoknak a szerencsés költőknek, a kik nagyobb veszedelem nélkül sokat kockáztathatnak. A realizmus e korszakában, a mikor minden színházlátogató szigorú valóságot keres és mindent elvet, a mi nem áll közel hozzá, ő hiva maradt a romantizmusnak, a mely már minden tekintetben elvesztette fényét és varázsát. Hiva maradt a

dikozios párbeszédeknek, a kötött nyelvnek, a hosszú periodusoknak és noha ezáltal folytatást a Scilla és Charibdis között halad, mindig dicsőségesen tette meg a veszedelmes utat, némely darabja reportoiren maradt és még eddig mindig babérokkal hagyta el a színházat.

Ő tehát bármily feladatot vállal magára, bizonyos lehet, hogy nagy kudarcot nem fog vallani soha a színpadon. Bámulatos érzéke van minden iránt a mi külsőség s ha egy-két drámájának a váza nem is vasból van alkotva, oly ügyesen, raffinált gondnal s poetikus leleménnyel van fölépítve, hogy a közönség figyelme mindvégig le van kötve s mindig talál benne valami gyöngyörködtetőt és szórakoztatót.

Akármilyen divatnak hódol is a kor, ferdítették légyen el az izlését hamis próféták vagy rossz költők, — annak, a mi valóban szép, mindig előismeréssel fog adózni. S ki tagadja, hogy van valami csodaszép és megható abban, a mit Várady fest.

Szép és megindító az a vakbuzgó kor maga is, a melyben naiv, jámbor lelkek még ép olyan igazán hisznek az istenben, mint a papban. A korfestés azonban csak annyiban sikerült Váradinak, amennyiben a népre alkalmazta. A lelkek tisztasága, a melylyel a vatikáni köröket felruházta, nem annak a kor-nak felel meg. Feslettebb erkölcsök még a világi udvarokban sem voltak, mint akkor a Vatikánban s a szabad szerelem talán soh-

lanatokra félre vezetni egyeseket, de ezzel a fegyverrel nagy és komoly küzdelemben még senki sem győzött. Am ha a kath. klérus az ő érdekeit félti és ennek védelmében a szabadelvű reformoknak ellene támad, valljon színt, és bontsa ki az igazi zászlóját, a melynek jelében küzdeni, győzni akar. Minden legitim érdek teljes jogcímet ad a küzdelemre, s ha viselője le győzetett is, legalább megmarad a *becsület*, és nem szenved az elv, a jelen esetben a vallás. Ha a kath. klérus elejétől fogva saját sértett hatalmi s anyagi érdekeinek jogcímén ment volna a küzdelemben, akkor ma — ha meg sem is akadályozta volna a szabadelvű reformok létesülését — de legalább azoknak fejében befolyása és anyagi helyzetére nézve régen becses vívmányokkal dicsekedhetnék.

BELFÖLD.

A Vatikán és a magyar egyházpolitika. A „Pol. Corr.” egy vatikáni tudósítása azt fejteti, hogy a Vatikán elvi ellenkezése a magyar egyházpolitikai reformokkal szemben, össze nem tévesztendő a szentszék esetleges állásfoglalásával az ő Felsége által szentesített törvényekkel szemben. Sőt kétség sem férhet hozzá, hogy a Vatikán, ha az illető törvények szentesítést nyernek, nem helyeselhetik továbbra a törvények ellen való agitációt. Ép ellenkezőleg, biztosra veheti, hogy a szent atya ez esetben a magyar klérusnak meg fogja parancsolni, hogy nyugodjék bele a törvénybe, miként ez megtörtént a legtöbb kath. államban, a hol a polgári házasságot már behozták. A magyar katolikusoknak minden további opozíciója nem nyerne meg XIII. Leó pápa helyeslését. A „P. U.” tudósítása konstatálja továbbá, hogy azok a hírek, mintha Vassary hercegprímást balasgyarmati beszéde miatt a szent atya megróta volna, légből kapott koholmányok. Sőt ellenkezőleg, a Vatikánban úgy ítélték meg azt a beszédet, mint az egyház szellemében valót, a tényleges helyzetnek megfelelőt.

A jövő évi állami költségvetés előirányzatát a képviselőház kedden tartandó ülésének folyamán fogja Wekerle miniszterelnök, mint pénzügyminiszter, terjedelmes exposé kíséretében előterjeszteni.

büntetlenebb módon nem uralkodott, mint Rafael korában. Azt, hogy Rafael papi áldás nélkül élt együtt Fornarinával, senki rossz néven nem vette tőle a valóságban. Pedig éppen erre alapította Váradi a drámáját és a történeti valótlanosság dacára mégis diadalal hagyta el a színházat; jelölül annak, hogy egy igazi drámában nem a történeti hűség a fő dolog.

Rafaelt a Vatikánban látjuk először, ahol mindenki imádja és földig borul előtte. A szeretet és szerelem e tulsága, a mely körülveszi, tragikus végzetének az okozója, de nem eg szersmind tragikai vétségének, mert ez ninos. Rafael fest és szeret, ez az egész büne és ezért halnia kell. Nem is tesz a darabban mást, mint fest, szeret és meghal.

Stellával, a kit a Vatikánban Fornarinának nevezett el, ott ösmerkedik meg a Vatikánban. A művész eszményt keres a Madonnaképhez és megleti Stellában. Természetes, hogy a bűvös-bajos leányt művészelképének egész lángoló hevével megszereti és magáévá akarja tenni. Házasságuknak semmi akadály a sinos, de azért nem veszi nőül. Hogy miért, azt a költő mindvégig nem indokolta, de nem is érintette egy szóval sem. A közönség azzal a ténnyel áll szemben, hogy Rafael mindvégig azon siránkozik, hogy a kedvesét csak türik, de nem fogadják el; a bajon könnyen segíthetne a házasság által, de nyílt kérdést hagy hátra, hogy miért nem teszi meg hát ezt a lépést, a mely pedig a boldogságához oly nagyon szükséges volna.

Háborús hírek

— A koreai háború következményei. —

A kelet-ázsiai háború kitörése óta az olyan nagyon konszolidáltak hirdetett európai béke meglehetősen kétségessé vált. Oroszország és Anglia résen álltak és a „békés” Oroszország nem mulasztotta el az első kínálkozó vagy talán mondvasínált alkalmat arra, hogy egy pár ezer katonát, állítólag szibériai foglyok üldözése végett Koreába küldjön. Londonban persze ebből nagy idegesség támadt, a mit az orosz részről kiadott oázafatok, hogy az orosz csapatok nem lépték át Korea határát, el nem oszlathattak.

Tegnap hirtelen egybehívták az angol minisztertanácsot. Az első hírek szerint azért, mert baj van Madagaszkár miatt Angol- és Franciaország között. Más kompetens helyről vett értesülések egy pekingi táviratot emlegetnek, mely szerint Chinában a helyzet zavarossá vált és sürgősen kell intézkedni az angol érdekek megvédésére. A szállingozó hírek, az ellenőrizhetlen kombinációk még ennél is többet mondanak. A kelet-ázsiai vizeken a francia és orosz hajóraj egyesült és a japáni flottát blokkírozta. Az angol minisztertanácsal párhuzamosan sürgősen összehívták a francia minisztertanácsot is. A londoni tőzsdén az értékek erősen hanyatlottak. A helyzet pillanatnyilag bizonytalanná vált. Lehet, hogy elvonulnak a tornyosuló tellegek, de komoly bonyodalmak lehetősége sincs kizárva. Az európai háború réme kísért a láthatáron.

Az október 3-ról keltezett londoni táviratok ezeket jelentik:

Holnapra egészen váratlanul minisztertanácsot hívtak egybe. Az alkalmat erre a tárgyalások szolgálják Franciaországgal több afrikai vitás kérdés dolgában, a melyek sürgősen követelik a közös megbeszélést és a minisztertanács határozatát. A „Standard” egy erre vonatkozó vezércikkét, a következő szavakkal fejezi be: „Anglia elég erős, hogy aggodalom nélkül nézze mások erejét és nekünk úgy tetszik, hogy egészen természetesnek és jogosnak kell találnunk Franciaország azon kívánságát, hogy lobogóját a föld legtávolabb eső részeibe vihesse.”

Az angol minisztertanács hirtelen egybehívásának oka állítólag nem a Madagaszkárkérdésben fölmerült nehézségekben keresendő, hanem a pekingi angol nagykövet távirati ér-

tesítésében, mely olyannak tűnteti föl az ot-tani helyzetet, hogy ennek következtében a kormányoknak sürgős rendszabályokhoz kell nyulnia az angol érdekek megvédelmezésére. Londonban szenzációs hírek röpködnek a levegőben. Beszélnek, hogy az orosz és francia flotta a keletázsiai vizeken egyesült és a japán hajórajt körülzárta. Azt állítják továbbá, hogy a Madagaszkár-kérdés miatt Franciaország barátságtalan jegyzéket küldött Angliának. Figyelemreméltó, hogy az angol minisztertanács hirtelen egybehívásának hírére Párisban is két nappal előbb hívták össze a minisztertanácsot, mint az eredetileg kitűzve volt.

A tőzsdén nagy izgatottságot keltett a Rutter-ügynökség az a jelentése, hogy az angol minisztertanácsot azért hívták hirtelen össze, mert a Madagaszkár-kérdésben Angol és Franciaország között differenciák merültek föl. A börzei forgalom erősen redukált árfolyamokkal kezdődött. A táviróhivataloknak az egész királyságban rendkívül sok dolga akadt. A nagy börze-czégek azonban rezervált magatartást tanúsítottak. Kompetens helyről vett értesülések szerint a minisztertanács sürgős egybehívásának oka nem a Madagaszkár-kérdésben keresendő, hanem azért vált szükségessé a minisztertanács egybehívása, mert Chinából olyan hírek érkeztek, melyek szerint az európaiak ellen ott uralgó nagy ingerültség következtében attól lehet tartani, hogy a chinaiak föllázadnak az ott élő európaiak ellen. E miatt a kelet-ázsiai angol hajóraj sürgős megerősítése vált szükségessé, a mit csak a minisztertanács határozata alapján lehet eszközölni.

Daczára az orosz részről kiadott demantiknek, erősen tartja magát az a hír, hogy egy orosz hadosztály berukkolt Koreába. Ezzel hozzák kapcsolatba az angol minisztertanács hirtelen egybehívását is.

Bécsből jelentik: Itteni politikai körökben még nem tudnak semmi határozottat az angol minisztertanács hirtelen egybehívásának okáról és arról, hogy francia-angol viszály szolgáltatott okot az egybehívásra. Rendesen jól értesült diplomáciai körökben sem tudják a közvetlen okot. Azt hiszik, nem Franciaországot érintő ügyek forognak szóban, hanem a china-japáni háborút illető kérdések. A madagaszkári ügy legfeljebb mellékesen jöhet szóba.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 756.0 milliméter, délután 2 órakor 757.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 17.3, délután 2 órakor C° + 21.9. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor DK. 6. délután 2 órakor D. 7. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután többnyire borult. Csapadék az utolsó 24 órában: 2 milliméter.

Pedig ezáltal még nagyobb bajoknak vehetné elejét. Stella szülei fel vannak habordva leányuk bűnös viszonya miatt, ugyanígy, hogy édes apja, egy becsületes, jó erkölcsű pékmester bánatában meghal, az édes anyja pedig, mikor a mester legfényesebb alkotását a sixtusi Madonnát leleplezik, lerántja a leplet a bűnös viszonyról, miáltal kicsi hiba, hogy a szerelmesek az inkvizíció kezébe nem kerülnek. — Csak az menti meg őket a tűzhaláltól, hogy az anya megjedve borzasztó tettétől, leroskad a festmény előtt a kölépcsőre és az összes jelenlévők előtt megtagadja a leányt.

Ebben a jelenetben megvan minden, ami a hatást nagygyá teheti. Az anyai szeretet összeütközése a lánya becsületével és szerelmével; a szerelem hatalma, a mely fellázad a külső konvenciók bilincse ellen és keretül a belső szépségekhez, egy olyan csoportot, a mely megérdemli, hogy egy művész ecsetje megörökítse; ijedt arcok, a papok felháborodása, az anya zokogása, a mely az oltárképről visszhangzik, a szerelmesek rémülete és fájdalma, mind-mind olyan összességet képeznek, a mely beleillik egy nagyszabású dráma főjelenetébe. Kívülről pedig behangzik a templomi zsolozsma s a harangok zugása, a mely a jelenet hangulatával harmonikusan vegyül össze.

A mi a dráma bonyodalmát előidézi, az egy másik nőalak, Urbino hercegnője, a kit a szerző röviden csak Antoniónak nevez. Ez

a szenvedélyes nő, egykor meglátva Rafaelt, beleszeret és ott hagy mindent: rangot, hírnevet, hogy új eszményképének lábai elé boruljon. Rafael nem viszonzozza szereimét, a mi bosszura ingerli a szenvedélyes olasz asszonyt és egy mérgezett törrel megakarja gyilkolni Stellát, de a boldogtalan Rafael magát sebesíti meg. A tör a Borgiák mérgével volt megkenve és lassan öli meg azt, a kinek a mérreg a vérébe vegyül. Rafael sorsa tehát itt már be van fejezve. El fog pusztulni lassu sorvadásban, olyan úrt hagyva hátra, mint ember még soha. A hercegnő látván gyászos tévedését, maga ellen fordítja a fegyvert, szívébe szurja a kést, meggyónja vétkeit Bárnabó barátának és meghal.

A negyedik felvonás már csak lazán függ össze a többivel, Rafael sorsával tisztában vagyunk az előző felvonás végén és bizonyosan tudjuk, hogy a nagy festő meg fog halni. Ugy is történik. Váradi összeszedte minden költői képességét, hogy ebben a felvonásban külső pompával és nyelvi szépségekkel felejtessen a közönséggel, hogy nem történik semmi új és meglepő. Sikertült is neki nagy mértékben. Rafael az ablakon besugárzó ezüstös holdvilág fényözönében leheli ki fonséges lelkét, míg Fornarinája a Tiberbe öli magát, mert édes anyja kivezeti őt Rafael házából, a mely nézete szerint a bűn és a becsületesség tanúja.

Száz közül tizenegy.

(Kísérletek a serummal.)

Arad, október 4.

Serum a neve annak a gyógyszernek, melyet újabb idő óta tudvalevőleg a difteritisz ellen alkalmaznak.

Feszült várakozással néz elébe minden orvos a vele való kísérletezéseknek.

Mert csak kísérletek történnek eddig s végleges ítéletet még nem lehet mondani a szer hasznavehetősége fölött. Hanem a kísérletek eddigi eredménye — s ez valóban örömhír — nagyon biztató, nagyon kecsesítő.

Nem akarunk elhamarkodott véleményt nyilvánítani. De úgy látszik, hogy az orvostudomány a serumban végre csakugyan megtalálta régen keresett gyógyító szerét a gyermekgyilkos kórnak, mely évről-évre olyan ijesztő számban követel áldozatokat.

Igy például Triesztből érkezik a híre, hogy egy odaváló jeles orvos igen kiváló eredményeket ért el ezzel a szerrel.

A ki a kísérleteket megselekedte: dr. Constantini városi főorvos a trieszti közsegtanács tegnapi ülésében beterjesztette jelentését a gyógyszerumnak a városi kórházakban való alkalmazásáról.

A difteritisz minden esztendőben erősen pusztít ugyan Triesztben, de oly vehemens módon már tíz év óta nem lépett fel, mint az idén.

A halandóság ez év augusztus 20-ikáig 43 százalék volt. Augusztus huszadika óta aztán dr. Constantini a serumot alkalmazta s meglepő eredményt ért el. Közel kétszáz betegnél alkalmazták a szeret és az eredmény az lett, hogy száz beteg közül 11 halt meg.

Constantini hozzászói jelentésében, hogy a serummal való kezelésnél csak akkor van alapos kilátás eredményre, ha az alkalmazása a betegség kezdetleges stádiumában történik.

Azoknál a betegeknek, a kikhez mindjárt a baj legelején orvost hívtak s a kiknél kezdetől fogva idejekorán alkalmazták a serumot, mindig gyógyulás állott be.

Constantini kedvező eredményt ért el azoknál is, akiknél a betegség már előrehaladottabb stádiumban volt.

Csak egyik-másik súlyos betegnél nem használt már a serum se.

Constantini azt hiszi, hogy feltétlenül meg lehetne menteni minden beteget, ha a betegség első stádiumában kezdenék meg a serummal való kezelést.

E kísérletezésekre figyelmes lett Hieronymi belügyminiszter is és mint egy felhivatalos jelenti, 500 forintot utalványozott Bókai dr. tanárnak, a budapesti gyermekkorház igazgató főorvosának a célból, hogy megfelelő mennyiségű gyógyszerumot szerezzen be aroncsoló toroklobban megbetegedett gyermekeknek kísérletképpen való gyógykezelésére; e kísérletek, amint halljuk, már nagyobb keretben meg is indultak.

A belügyminiszter azonkívül több szakembert jelölt ki, a kik államköltségen legközelebb Németországba és Franciaországba fognak utazni, hogy tanulmányokat tegyenek a gyógyszerum előállítására nézve, hogy Budapesten is minél előbb megkezdjék a gyógyszer előállítását.

A legfeszültebb figyelemmel nézünk e tanulmányut s következményei elé a száz meg száz ezer difteritiszes gyermekek megmentése érdekében.

A „N. P. J.” egyik munkatársa tegnap néhány hírneves orvostanár véleményét kérte ki a serummal való gyógymódot illetőleg.

A „Stefánia” gyermekkorház igazgatója Bókai János dr., a ki a közegészségügyi kongresszus óta behatóan foglalkozik az új gyógymóddal s Roux dr. serumával már négy hét óta kísérletez a difteritisz-beteg gyermekek, s tapasztalatairól e hó végén terjedelmes jelentést tesz az országos orvosgyűlésnek s egyszersmind pontos statisztikát készít ekkorára, hogy a serummal s az anélkül kezelt betegek halálozási arányát megállapíthassa. Egyebekben a kísérleteinek már eddig elé is öröndetes eredménye van, de nagyon óvatosan kell egyelőre a serummal bánni, csak miután a kórházakban már teljesen ki-

próálták, engedhető meg a magánorvosoknak is a gyógymód alkalmazása.

Pertik Ottó dr. szintén praktikus foglalkozik Roux felfedezésével, meglepő eredményre számítva.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 5. —

Szeles. — Boros. — Eső. — Enyhe.

Sürgönyregény.

A párisi Figaro egy új irodalmi zsánert teremtet meg, melyet a francziák nagyon megkedveltek. Ez egy új irodalmi genre, az úgynevezett roman-express, a sürgönyregény. Mint az elnevezés is tanúsítja, ez oly regény, melyet a szerző csodálatos gyorsasággal megírhat.

Rövid egy óra és meg van a regény. Persze, hogy az ily regény olyan rövid, mint egy fél tárcza. De van benne minden: bevezetés, bonyodalom és befejezés.

A Figaro legújabb számából átvesszük a következő sürgönyregényt:

I d i l l.

I.

A falu szabad levegőjében Jani és Szidike jóformán egymás mellett növekedtek fel. A kis fiú pártfogásába vette a kis leányt. A mikor iskolába mentek, lehúzták faczipőjüket és úgy cipelték vállukon. Jani rendszeren kosarat cipelt Szidi után. Tavasszal madárfészeket szedett számára és furulyákat faragott neki.

Idővel barátságuk nőttön nőtt. Együtt labdázta, testi erejük diadalmas fejlődésében együtt pajkoskodtak. Aratáskor bujdosit játszottak a dús buzakalászok közt.

De egyszerre észrevették, hogy már egészen nagyok. És erre nap nap után mindinkább elszomorodtak. Hol az egyik, hol a másik gyengélkedett. Ha Jani véletlenségből meglepte Szidit, úgy lángvörös lett az arca.

Ezt a szomorúságot csakhamar gyengéd szeretet váltotta fel. Jani ajándékot vett Szidinek, a ki szemlátomást szepült attól a gondolatától, hogy szeretve van. Az a tudat, hogy férfi van közelében, édes gyengédséggel ringatta szívét. Ekkor Jani azt kérdezte:

— Hát ha meg esküdznék?

Szidi minden válasz helyett Jani arcába vágta azt a virágot, melyet kezében tartott.

II.

Szidi szülői kifogásolták a házasságot. Nagyön fiatalnak tartották mind a kettőt és aztán sem itt sem ott egy garas sem volt a háznál. Aztán Jani még a katonasággal sem végzett. Igaz, hogy csak egy évig fog szolgálni, de hát ha Khina ezalatt háborút kezd?

Szóval a házasság tervét elhalasztották.

Jani pedig mindennap ismételte, hogy: Szeretlek. Egy szép napon Szidi azt felelte: En is.

Sőt egy ízben odatartotta arcát, hadd csókolja meg Jani.

De egy csillagos éjszakán Szidi nem felelt.

Jani másnap bekopogott a leány szüleihez.

III.

Hogy Jani újra megkérte Szidi kezét, még pedig sürgősen, az apa csak azt kérdezte:

— Minek hát olyan gyorsan?

Jani megvakarta a fülét és tekintetével Szidit kérte segítségül.

Szidi piros mint egy főtt rák, zöld babot hámozott kötétyében és úgy tett, mintha szó sem volna róla.

— Minek hát? — ismételte most az anyuska bizalmatlan pillantással.

— Azért... mondotta végre Jani egy ügyetlen mosolylyal és zavarában egyik lábával a másikára lépett.

Mert... ismételte most Szidi nagyon komoly képpel.

Az öregek megdöbbenve hallgattak. Mindent megértettek.

Rettenetes haragra lobbantak a szegény jó öregek. De csak néhány perczig... Felmerült előttük a saját ifjúságuk. Egy csillagos éjszakán valamikor ők is szerették egymást és elfelejtettek most minden anyagi akadályt a házasságra.

Az apa egy üveg cidre-t hozott a pinczéből és az ifjú szerelmesekkel koczinva, megadta bejegyzését.

HIREK.

Október 5. Péntek. Róm. kath. naptár: Placid. — Protestáns naptár: Placid. — Görög-keleti naptár (szeptember 23.): Iván fogt. — A nap két 5 óra 49 perczkor, nyugszik 5 óra 15 perczkor.

szabadegyházi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4-ig és pénteken 11—12-ig. Rejtiség: Poigá iskola. földszint.

Október 6. Gyásznappóly. Délelőtt 9 órakor rekvium, 10 órakor kivonulás a vértanúk kivégeztetési helyére.

Október 8. Aradmegye évnegyedes közgyűlése. Október 8. A községi és körjegyzők nyugdíjintézetének közgyűlése délután 1/3 órakor, a megyeházán.

Október 10. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Október 12. Aradmegye közigazgatási bizottságának ülése, délelőtt 9 órakor.

Október 14. Az aradi gazdasági egyesület rendes évi közgyűlése délután 1/3 órakor (Kereskedelmi és iparkamara.)

— Az „Aradi Közlöny” előfizetőit tisztelettel kérjük, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani s hátralékos előfizetési díjaikat beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében semmi akadály ne álljon be, kérjük egyszersmind, hogy az „Aradi Közlöny”-t ismerőseik, barátaik körében terjesztteni sziveskedjenek. Előfizetés: egy óra helyben 1 frt, vidéken 1 frt 20 kr.

— A hivatalos lapból. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minster Plachy Bertalan kir. tanfelügyelőt eddigi minőségében Trencsén vármegyéből Pozsony vármegyébe és Kosztka Mihály kir. tanfelügyelőt eddigi minőségében Nógrád vármegyéből Trencsén vármegyébe helyezte át; továbbá Jankovich György dr. abauj-tornamegyei kir. segéd-tanfelügyelőt a VIII. fizetési osztályba, egyelőre ideiglenes minőségben, Nógrád vármegye kir. tanfelügyelőjévé nevezte ki.

— A királyi névnapja. Ő felségének, a legalkotmányosabb uralkodó királynak nevénapját nagy ünnepélylyel ülte meg Arad város közönsége. A középületek, magán házak lobogódiszt öltöttek. Délelőtt tíz órakor a minoriták templomában Jánosy Demjén dr. minorita rend főnök misét mutatott be az egek urának. A misén jelen volt Fábian László főispán, Szathmáry Gyula, kir. tanácsos alispán, a megyei tisztviselői kar élén, a várost Salacz Gyula királyi tanácsos polgármester, Sarlot Domokos főkapitány, Institóris Kálmán főjegyző, Posgay Lajos dr. főorvos, Virágh Lajos főmérnök képviselték. Ott volt azonkívül Vargassay Árpád kir. tanfelügyelő, Boros Vida, Himpfner Béla és Abay Lajos, középiskolai igazgatók a tanári kar élén, Krausz József pénzügyigazgató, s a törvényhatóság számos tagja. A várbán katonai fénynyel ünnepelték meg a legfőbb hadur névnapját. Reggel nyolcz órakor a templomban istentisztelet volt, melyet Niedermann katonai lelkész mutatott be. Ezt végig hallgatta az Aradon állomásozó összes katonaság tisztikara, teljes díszben. Mise alatt a szolgálton kívüli legénység állt díszszázadot.

— A nagy alföldi műút. A transversális ut békésmegyei szakaszán még mindig az előmunkálatok, nevezetesen a noha kis mértékben szükséges kisajátítási tárgyalások folynak; maga a földmunkálat aligha fog az év folyamán megkezdődni. Az állami ut Öcsöd határában eső báboczkai védőtőltesen haladó szakaszán a kiépítés a kereskedelmi miniszternek a vármegyéhez újabban intézett leirata szerint 1899-re halasztatik el. Eme halasztást a Hármas-Körös és Berettyó 9. számú átvágási munkálatai indokolják. Addig, míg ezen vízvédelmi munkálat teljesen elkészül, a kérdéses szakaszon levő ut a mostani állapotban tartatik fenn.

— Tanárjelöltek Aradon. A budapesti polgári iskolai tanárképző tanfolyam harmadéves hallgatói közül a fizikai és matematikai szakra készülő növendékek vasárnap reggel Aradra érkeznek. A tanárjelölteket Kovács János és Semsel Ferencz vezetik. A vendégek meg fogják tekinteni az aradi polgári fiúiskolát, annak berendezését. Aradon Szöllőssy Károly igazgató fogja őket kalauzolni.

Igazán kár, hogy a tanárjelöltek nem akkor látogatják meg az intézetet, mikor a tanítás folyik, hogy így a nálunk divó oktatási rendszerről is képet alkothassanak maguknak.

— Az új iskolalátogatók. Az iskolaszék összeállította már az 1894—95-iki iskolai évre az iskolalátogatók névjegyzékét, melyet a következőkben ismertetünk. A polgári fiúiskolához: Vizer Péter, Nikodém János, dr. Remetey F. Károly, Varjassy József, Heeger Ernő és dr. Múlek Lajos. Az énektanítás látogatására dr. Sallay Béla, Institória Kálmán. A polgári leányiskolához: Abrey Lajos, dr. Barabás Béla, Boros Vida, Frint Lajos, Hász Sándor, Heeger Ernő, dr. Marschall Lajos, dr. Sallay Béla, dr. Szilágyi Ede, Avarffy Ferencz, Robitsek Agostont. Az ének tanítás látogatására: dr. Sallay Béla, Institória Kálmán és dr. Remetey F. Károlyt. A francia nyelv tanítás látogatására: Bing Vilmos és dr. Remetey F. Károlyt. A templom-utcai elemi leányiskolához: A) osztályaiban Fischer Antal, Kugler István, dr. Jánossy Demjén és Szontagh Gyulát, B) osztályaiban Fényes Dezső, Tarjányi Vilmos, Schusztér Illés, Tedeschi Viktor és Müller Károlyt. A siketnéma iskolában a kiküldött bizottság. A templom-utcai elemi fiúiskolák A) osztályaiban: Reicher Ferencz, Rosenberg Sándor, dr. Barabás Béla dr., Szöllőssy Károly és Müller Károly, B) osztályaiban: Csécsi Imre, Keresztos Gyula dr. és Péterffy Sándort. A Kossuth-utcai elemi fiúiskolában: Nikolits Péter, Kugler István és Brusch Alajos. A Hassinger-utcai leányiskolához: Brusch Lajos, Szathmáry János, Rozsnyai Mátyás, Kristyóry János és Neszner Aladár. A Szent-Péteri elemi fiúiskolához: Fényes Dezső, Teleszku György, Fischer Antal és Frint Lajos. A kapa-utcai elemi leányiskolához: Avarffy Ferencz, Tedeschy Viktor, Kristyóry János, Csécsi Imre. Az újtelepi elemi iskolához: Vizer Péter, Szöllőssy Károly, Szathmáry János. A Gáj külvárosi elemi vegyes iskolához: Horvát János dr., Nikolits Péter és Müller Károly. A városi községi, magán óvodák és gyermekkertek látogatására a kiküldött felügyelő vegyes bizottság.

— Jegyzőválasztás Borosjenőn. Borosjenőn a jegyzői állás, miután Horváth ottani jegyzőt Siklóra választották meg jegyzőnek, megüresedvén, Monti Alajos főbíró az új jegyző választásra a határ időt folyó hó 15-re tűzte ki. Pályázni szándékozik folyó hó 14-ig kötelesek jelentkezni.

— Új vasúti engedélyes. Bessenyei Ferencz országgyűlési képviselőnek, a tervben lévő temesvár-szerb-nagy-szent-miklósi helyi érdekű vasútvonal folytatásaként szerb-nagy-szent-miklósról Német és Szerb-Csanád, valamint Magyar-Csanád érintésével, az aradi és csanádi egyesült vasutak Apátfalva állomásáig vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyu vasútvonalra az előmunkálati engedélyt a m. kir. kereskedelemügyi miniszter megadta.

— Differitisz a megyében. A gyermek pusztító szörnyű betegség, mely folyton-folyton kísért, most — mint hivatalos forrásból értesülünk — Radnán és Solymoson lépett fel erősen. Meggátlására mindent elkövetnek.

— Szűk a budapesti egyetem. A budapesti tudomány-egyetemen hogy az előadások mind a három fakultáson megkezdődtek, ismét bangzik a régi panasz: Szűk az egyetem. Különösen a jogi fakultás hallgatói vannak nagy számmal, kiknek egy része el sem is fér a tantermekben s a folyosókra szorul ki. Az egyetem tanácsa elhatározta, hogy a hom-

lok-épület kiépítése iránt sürgősen fölír a kultuszminiszterhez.

— A vasutasok új egyenruhája. A „Magyar Közlekedés” című lap a vasutasok egyenruhájának átalakításáról értekezik. A tervezet szerint a vasúti alkalmazottak és hivatalnokok új egyenruhái rangfokozat szerint igen tetszetőseknek ígérkeznek és bár az új egyenruhaszabályzat azonnal életbe lép, a mostani egyenruhákat még két esztendőig viselhetik.

— Utóállítás a várban. Ma délelőtt utóállítás lesz az aradi várban, melyre több aradi illetőségű hadköteles ifju van behíva.

— Aradmegye mint példa. Egyik nagyváradi lapban olvassuk: „A mig mi csak beszélünk és sopánkodunk, hogy ez volna jó, az volna jó, azalatt más megyékben üres hasztalan sóhajtások helyett komolyan munkához látnak és egymásután valósítják meg mindazt, a mit a megye közönségének, helyes közigazgatásának és a korral való haladásának érdeke megkövetel. A telefon után is csak sóhajtoztunk — egyebet azután nem tettünk. A kamara még csak vitatkozott fölötte, petíciót adott a miniszterhez, hogy hejh beh jó volna, beh szép volna, ha telefonnal kötnék össze Nagyváradot is Budapesttel, ha fölvennék a mi szegény magára hagyott városunkat is az országos telefonhálózatba, de minthogy hát nem adnak mindjárt helyet a petíciónak, hát alusza most már örök álmát az egész ügy. A megye pedig, mintha nem is tartóznék rá a dolog, de hogy is ébresztette fel az alvót. Nem úgy a szomszéd Aradmegye a honnan azt írja levelezőnk, hogy ott most már csaknem befejezett tény, hogy Aradmegye behálózta a telefont. A főszolgabírói hivatalok lesznek leginkább összekötve az egyes jegyzői hivatalokkal. Lukácsy Lajos vármegyei bizottsági tag az október havi közgyűlésen indítványt készült tenni, hogy a vármegye folyamodjék a miniszterhez, hogy a jelenleg megállapított díjakat felére leszállítsa. A forgalom ez által csak növekednék, mert az Arad-Hegyalján nyaraló aradi vendégek kólnájukat összekötnék aradi lakásaikkal. Tanulhatnánk a szomszéd-tól és különösen tanulhatnánk a vármegyei bizottsági tagok, a kik a közügyek iránt csak akkor tanusítanak különösebb érdeklődést, mikor választásról vagyron szó. Ideje volna már, hogy legalább a megyei telefonhálózat kiépítését valósítsák meg a közigazgatás kiszámíthatatlan előnyére. Ha azután magunkon segítünk, talán idővel a kereskedelemügyi miniszter is megsegít.”

— Október 6. Az ipartestület előjáróságának t. tagjai felkértnek, hogy az október 6-iki kegyeletos ünnepélyen testületileg leendő részvétel céljából szombaton reggel fél 9 órakor a testületi épületben összejönni sziveskedjenek. Tisztelettel: Az elnökség.

— Szerencsétlenül járt huszár. Kellemetlen baleset ért tegnap az aradi indóháznál egy csász. és kir. közhuszárt. A legénység egyrésze ugyanis lovakat szállított be a vagonokba. Eközben az egyik ló megbokrosodott, vezetőjét úgy megrugta, hogy az eszméletlenül rogyott össze. Ily állapotban vitték be a katonai kórházba.

— Összegett gyermek. A szülők könnyelmű gondatlanságának újabb áldozatáról ad jelentést levelezőnk. Szakács János a Miske községhez tartozó Józsi-majorban kunyhójában hagyta 6 hónapos leánykáját. Míg a szülők távol voltak, a kunyhó hogy, hogy nem kigyulladt és a gyermek oly erős égési sebeket szenvedett, hogy pár órai kínos szenvedés után meghalt.

— Szaporodó vadházasságok. A mai emelkedett kulturális viszonyok mellett minden esetre elszomorító az erkölcsök az a lazultsága, mely Pécskán jelenleg uralkodik.

Ez idő szerint Pécskán — mint levelezőnk jelenti — 150 vadházasságban élő pár van. A korai szerelmeskedés példáját, mely rendszeren az ilyen, a mai korhoz nem illő vad házasságra szokott vezetni, látjuk a tizenéves Minucz Krisztina és a tizenöt éves Gruja Steva szerelmi kalandjában. Az érdekes paraszt Rómeó és Julia esetét pécskai levelezőnk a következőkben írja le: Minucz Krisztina, a ki csak még tizenéves tavaszt látott, egyik legszebb leánya O-Pécskának. Kaptak is utána a legények, különösen a táncban kézről-kézre adták a falu szép virágát. Hanem a szép Krisztinának csak Gruja Steva, a tizenöt éves helyre parasztsuhancz felé vonzódott a szíve. Vele táncolt legszívesebben, az ő szemében találta a boldogságát.

A szép leány szülői azonban rossz szemmel nézték ezt a vonzalmat, mert Steva legény igen szegény volt és szerelmes szívének kívül egyebe se volt. El is tiltották őket egymástól, hanem a szerelem már sokkal erősebb volt közöttük, minthogy kibírták volna az eltiltás keserveit. Elhatározták tehát, hogy megszöknek, mert szerelmes vérök már nagyon vágyta egymás ölelését. A mit holdvilágos, éjjeli találgán kiszélelték, meg is tették. Másnap hiába keresték a szép Krisztinát aggodó szülői, de még a szerelmes Stévát is hiába várták haza, egyik sem volt sehol sem található. Végre is hosszas keresés, kutatás után megtalálták őket a kukoriczásban szerelmes ölelésben. Persze erősen kezdték pirongatni őket és a dühös apa rá is kiáltott a leányára:

— Meg ne lássalak többet evvel a semmiháziával!

De a szenvedélyes leány sem maradt ám adós a felelettel.

— En meg azt mondom édes apám, ha nem adnak a Stévának, hát a Marosba öltöm magam.

Hogy mit fognak ezután tenni a szülők, az az ő dolguk, hanem az bizonyos, ha nem adják a legénynek a leányt, úgy O-Pécskán a vadházasságok száma egygyel szaporodni fog.

— Lopások a vidéken. Holländer Sámuel somoskeszi földjéről Malicza Flóra és Faur Flóra 7 frt értékű kukoriczát loptak. Kis Antal vadászai földbirtokról pedig Kovács István és Szűcs Mihály loptak kukoriczát 5 zsákkal. Mind a négyet letartóztatták.

— A kotlók irányában. Igenis tekintetes kapitány ur! — Panaszkodik az öreg gazda — Nem győztük piacra hordani, annyi volt alatta a tojás. Az ángyom is egyre csodálkozik. Hogy nem költ mostanság ez a bubos kotló? Hát meglessem má gondoltam, utána nézek, úgy tudtam ki, hogy a szomszédék béresse szedi el alóla a rántottának valót. Most hogy bejöttünk a piacra, itt vagyunk mind a ketten, tegyen köztünk igazságot a tekintetes ur.

— Hát kend mit szól ehhez? — fordult a kapitány a béresseh.

— Így igaz az tekintetes kapitány ur, ahogy az öreg gazda mondta — csak hogy az én asszonyom kotlója meg az ő palláson hagyta a tojásokat, ezért az enyém az igazság.

— No ré! Ilyest? Csodálkozik az öreggazda mély felháborodással. Egy szó se igaz abból amit kend mond.

— Ha kegyelmed jobban tudja, hát jó.

Röviden aztán meghatározta a kapitány, hogy 1 frt 24 kr. az elveszett tojások értéke, s kimondta az ítéletet, hogy a szomszédék béresse köteles azt megfizetni nyolcz nap alatt.

Az alperes béresse megnyugodott az ítéletben de az öreg gazda, panaszos felperes, nem akart abbahagyni.

— Tekintetes uram felebbbérék.

— Maga? Hiszen maga lett a nyertes.

— Igen, de én mégis felebbbérék.

— Miért?

— Miért? Azé, hogy azt akarom, hogy tud meg a tekintetes járásbíró ur is, hogy nekem vót igazságom.

— **Pályázatok.** Négy bányaesküdti állásra a m. kir. bányakapitányságnál okt. 15-ig; telek-
könyvvezetői állásra a tokaji járásbírósnál 2 hét
alatt; hivatalsszolgái állásra a kir. kuriánál nov.
20-ig; aljegyzői állásra a kolozsvárvidéki járás-
bírósnál 2 hét alatt.

—x— 60000 forint a főnyeremény a lemergi ki-
állítás sorsjegyeknél, mely 10% levonat után készpénz-
ben fizetetik ki. Figyelemztetjük tisztelt olvasóinkat,
hogy a husás már október 16-án lesz.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) A „Kölcsény-dalkör“ t. működő s vá-
lasztmányi tagjait felkérjük, hogy folyó hó
6-án este 8 órakor helyiségünkben (Keresked.
akadémia) értekezletre s az alábbi ügyek tár-
gyalására, teljes számban megjelenni szives-
kedjenek. Tárgysorozat: 1. A lemergi kirán-
dulás rendezésére kiküldött bizottság jelen-
tése, s ezzel kapcsolatos ügyek elintézése. 2.
A vidéken rendezni tervbe vett hangverse-
nyek kiviteli módozatainak megbeszélése s
megállapítása. 3. Új tagok felvétele. 4. Indít-
ványok. Arad, 1894. október 4. Bujá Sán-
dor, alelnök. Ifj. Lócs Rezső, alelnök.

TANÜGY.

(—) Az Aradvidéki Tanítóegylet igazgató
választmánya i. hó 6-án, szombaton d. u. 4
órákor hivatalos helyiségében ülést tart, mely-
re az igazgató választmány helybeli és vidéki
tagjai tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat:
Az egylet jubileuma. Jelentés a VIII. nem-
zetközi kongresszus üléseiről. A népiskola és az
iparos nevelés. Indítványok. Az elnökség.

MULATSÁGOK.

(=) A waggongyári tűzoltókar tánczvigalma.
Az aradi waggongyár minden tekintetben de-
rék és szorgalmas munkásaiból legujabban
egy önkéntes tűzoltókar alakult. Rózsá Géza főparancsnoksága alatt. Ez a
tűzoltókar feladatául tűzte a waggongyárban
és a környéken esetleg előforduló tüzek loka-
lizálását, mely annál inkább lesz elérhető, mi-
vel a tűzoltókar hatvan tagja folytonosan ké-
szzenlétben van. E hó 13-án az új tűzoltókar
a tűzoltó-alap javára tánczvigalmat ren-
dez, melyet részünkről is szívesen ajánlunk a
mulatni vágyó közönség figyelmébe. A ren-
dezőség már szétküldte a meghívókat, melyet
itt közlünk:

Meghívó. A f. é. október hó 13-án, a
waggongyári vendéglő dísztermében a tűz-
oltó alap javára rendezendő zártkörű táncz-
vigalommal egybekötött fényes szüreti ün-
nepélyre. A zenét a 33. gyalogezred zene-
kara szolgáltatja. Előreváltott személyjegy 80
kr., családjegy 1.50, a pénztárnál személyjegy
1 frt, családjegy 1.80. Egyenruhás tűzoltók a
pénztárnál felét fizetik. Jegyek előre váltha-
tok: Ernyei Gyula, Löwinger Gyula, Barth
Lajos, Kilenyi C. és Társa és. Keppich Za-
urak üzleteiben. Kezdeté 8 órakor. Felülfizeté-
sek köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyug-
táztatnak. A meghívó kívánatra előmuta-
tandó.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Október 5. (Péntek) Rafael, dráma. (Először.)
Október 6. (Szombat) Október 6-án, írta és sza-
valja Gál Gyula; Rafael, dráma. (Másodszor.)
Október 7. (Vasárnap) Délután: Czigánybáró,
operette. Este: A pálinka, szimfónia.

* A czigánybáró, ez a mindig szívesen
meghallgatott operette mulattatta az este a
házat, s már ismert szereposztásban. Re-
vizióky Etel volt csak új, a ki Arzénának
kitűnően bevált. Réthy Laura Szaffija és
Fóris Pista Zsupánja, Mezei Barin-
kajja kitűnő alakítás; folyton tapsolták mind-
kettőt. A keret jó volt.

* Leherőselekről. Tiszay Dezső szintár-
sulatával most nyitotta meg a debreczeni színi
saisont. Minap a „Sultán“-t adták és a közön-
ség tetszését különösen azok a színészek nyerték
meg, a kik tavaly és az előző években Aradon
működtek. Hamar kedvenese lett ezek közül a

közönségnek Margó Zelma, aki Roxelánt ját-
szotta és énekelte. A debreczeni lapok kivétel
nélkül nagy elismeréssel emlékeznek meg róla és
teljes sikerét konstataják. Nagyon dicsérik Nyi-
lasy Matyi élvezetes komikumát és Kozma
István szép tenorját.

TÁVIRATOK.

Kihallgatás.

Budapest, október 4. (Saj. tud. táv.)
A király a jövő hétfőn és csütörtökön a
budai királyi várakban legfelsőbb kihall-
gatást fog adni. Előjegyezni a kabinet-iro-
dában lehet.

A király nevenapja.

Budapest, okt. 4. (Saj. tud. távirata.)
Ő felsége a király nevenapját hagyomá-
nyos fényvel ünnepelte ma meg a fővá-
ros. Az összes középületekre, állami és
fővárosi intézetekre nemzeti lobogót tűz-
tek ki, tel volt zászlózá a kikötő, a
lánczid és sok magánépület. A hivatalos
főistentisztelet délelőtt 10 órakor volt a
budavári Mátyástemplomban és emelte az
ünnepséget, hogy mise után tűzték fel a
Mátyástoronyra a kereszt gombot. A
A templom lombfüzérékkel és zászlókkal
gazdagon fel volt ékesítve. Bent a temp-
lomban koronaőrök és rendőrök állottak
a diszorséget. A templomban nagyszámu
előkelő közönség gyűlt össze. A főszent-
élyben külön foglalt helyet László főher-
czeg, Himmel alezredes társaságában, to-
vábbá Császka György kalocsai és Poszi-
lovics György zágrábi érsek. A szentély
padsoraiban ültek: Wekerle Sándor mi-
nizsterelnök, Kálnoky Gusztáv gróf kül-
ügyminizster, Andrássy gróf, Hieronymi,
Festetich gróf, Szilágyi, Fejérváry báró,
Eötvös Lóránd báró és Lukács Béla mi-
nizsterek, stb.

A görög és maczedon oláh hitközség
Petőfi-téri templomában fényes segédlet
mellett Magyarevits plébános mondott
misét.

A király Gödöllőn.

Budapest, október 4. (Saj. tud. táv.)
A király ma reggel hat órakor Bécsből
jövet kíséretével gödöllőre érkezett. A
király külön udvari vonaton Rákospalotá-
nál a magyar királyi államvasutak kör-
vasutján ment át Gödöllőre, a hol a ha-
tóságok fejei fogadták. A főváros részé-
ről az átutazásnál senki sem volt jelen
mert Rákospalota kiesik a főváros hatá-
rából.

A delegáció.

Apponyi kudarcza.

Budapest, október 4. (Saj. tud. táv.)
A delegáció ma este ülésezett és vita
nélkül elfogadta Bosznia költségvetését.
A hadügyi budgetnél Apponyi a katonai
akadémiát sürgette s kijelentette, ha nem
kapják meg a katonai oktatást kitaszítják
a közönségből és az ország önállóan fogja
intézni a katonai oktatást.

Hegedüs Sándor talpraesetten kimu-
tatta, hogy Apponyi mai kijelentése a
hatvanhetes alap egyenes megbontása, mit
ma hangoztatott életében először. De ha
ilyen elveket vett fel programjába, ak-
kor ne vallja magát a kiegyezés híveül.
Amint a közös ügyekből a hadsereg
nevelési részét kitepik, a közönség meg-
bontatik. Ezt pedig, mert fölötté vesze-
delmes irányzat, a kiegyezés egyetlen igaz
hive sem akarhatja.

Apponyi akadozva és meglepetéséből fel-
ocsudni képtelenül védekezett. Midőn már

nem tudott zavarából kiigazodni, azon
megszokott frázisához folyamodott: „Ez a
mai többség felfogása, de a hullámok
majd összecsapnak a többség fölött.“ A
delegáció valósággal és hahótázva kika-
czagta a teljesen fölsült Apponyit.

Erdekesebb vita csak a hadsereg köz-
jogi tankönyvével volt melynél Apponyi
korrigálni igyekezett előbbi kudarcát még
nagyobb ellenzéki támadással, de ez sem
sikerült.

Holnap este a delegáció folytatja tár-
gyalásait.

Szász Károly és a — klerikálisok.

Budapest, október 4. (Saj. tud. táv.)
Erdekesebb tartjuk a főrendiházban most
folyó küzdelem egy kulisszák mögötti mőz-
zanatát megemlíteni. Tudvalevő ugyanis,
hogy a főrendiház klerikálisai okvetlenül
megakarják buktatni a vallás szabad gya-
korlatának a felekezet nélkülségre vonat-
kozó fejezetét.

Magatartásukat a klerikálisok, Eszter-
házy Miklós Mórincznál tartott érte-
kezletükön állapították meg. Eselhatároz-
ták, hogy ők a szóban forgó javaslatnál
nem fognak elvető indítványt benyújtani,
hanem bevárják, hogy erre vonatkozó in-
dítványt tegye meg — Szász Károly, s
ők a klerikálisok, majd rá fognak szavazni
a liberális református püspök antiliberális
indítványára.

Mindenesetre nagyon érdekes dolog
lesz, ha Szász Károly indítványával fog-
ják a klerikálisok leszavazni a liberális ja-
vaslatot. Erre a dicsőségre rászolgált —
Szász Károly püspök ur.

Károlyi István gr.

Budapest, október 4. (Saj. tud. táv.)
Magáról Nyitráról írják, hogy ott Káro-
lyi István gróf elnök ur szereplésével a
felvidéki magyar közművelődési egyesület
legutóbbi közgyűlésén meglehetősen meg-
termett czizmiadiát fogtak.

Mert:

1. Azt remélték, amikor Károlyi Ist-
ván gróft elnökké választották, hogy ő
majd mindenképen megkönnyíti az egye-
sület működését befolyásával és gazdag
alapítványával.

2. E remény megvalósulása helyett
Károlyi István grófban kaptak egy olyan
embert, a ki a kultur-egylet kulturális
céljai helyett a korteskedést, még pedig
Apponyi elrekedt talyigájának a kátyuból
való kiemelesét tűzte ki maga elé és a
gazdag alapítvány helyett adott az egye-
sületnek — 100 frtot.

Annyiban a kultur-egylet már is bi-
zonyos, hogy ha tovább is Károlyi aegise
alatt halad, az egyletben nem marad más,
mint Apponyista; ez pedig épen elég
arra, hogy a kultur-egylet céljai is ak-
kor valósuljanak meg, amikor majd Ap-
ponyi vergődik zöld ágra.

Most azon tünődnek a kultur-egylet
vezetői, hogy miképp korrigálják azt, a
mit elnökük elkövetett és hogy miképpen
lehetne azt az elmondott elnöki beszédet
Károlyi el nem mondott beszédei közé ik-
tatni.

Bizony, ha sikerülhetne, ez az utóbbi
volna a legjobb!

Budapest, október 4. (Saj. tud. táv.)
Zólyom és Nyitramegyéből érkezett táv-
iratok szerint a felvidéki kulturegylet vá-
lasztmánya, felbosszankodva Károlyi Ist-
ván gróf beszéde miatt, mozgalmat indi-
tott, hogy Károlyi Istvánt az elnökségről le-
mondásra bírja.

Tiszta vér az egészség biztosítója!

Tífus betegségek, sör, kiütések, sápadtság, lankadság, gyöngeség — egészséges vér által mind eltávolítható! Mi, módszerünk alkalmazása mellett, a gyökéres sikerről kezesszünk.

Tudakozódásoknál kérjük a válaszlével bélyegének melléklését.

„Office Sanitas“ Paris 30. Faubourg Montmartre. 780. 4-12.

Ház és szőlő eladás.

Aradon, Deák Ferencz-utca 13. és Alsó-molnár-utca 13. szám alatt fekvő földszintes 2 ház, úgy a Kovaszcson fekvő mintegy 4 hold kiterjedésű szőlőterület, a rajta lévő kolnával együtt szabadkézből eladó.

Bővebb értesítés szerezhető

őzy. Rodler Gyulánénál
Kápolna-utca 3. sz.

827.

5187/1894.

8-3.

Hirdetés.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszteriumnak 39102/II. 894. sz. a. kelt rendelete nyomán az érdekeltek figyelemztetése céljából ezennel közzé teszzük, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter intézkedése folytán a hazai vasutak a folyó évi október hóban Bécsben tartandó nemzetközi ménszemlére teherárúért szállítandó ménnek után az általános díj-szabási határozmányok (I. rész) 153. lapján a kiállítási állapotokra nézve megállapított kedvezményt, az ugyanezen alkalomból gyorsárúként szállítandó ménnek után pedig a kedvezményes teheráru díjtételeket 50% felemelve fogják alkalmazni.

A szóban lévő ménszállítmányokat illetőleg az osztrák területen fekvő vasuti vonalokon és ugyanezen kedvezmények nyerendnek alkalmazást.

A kedvezmények számszerű mértéke és alkalmazásának módzatai bármely vasuti állomáson megtekinthetők.

Arad, 1894. évi július hó 28-án.

A városi tanács.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségének 1895-ik évre vonatkozó költségelőirányzata úgy a városi tisztai nyugdíjalapnak 1895. évi költségelőirányzata, a tanácsnak és a hármass bizottságnak üléséről felvett jegyzőkönyvek, valamint a bevétel és kiadás teteleit felvilágosító mellékletek f. évi szeptember hó 20-ik napjától f. évi október hó 4-ik napjáig bezárólag a városháza tanácstermében közszemlére kitétetnek.

Szabadságában áll azokat az adózó polgároknak megtekinteni a azokra észrevételeiket írásban a f. évi október hó 10-én tartandó rendes közgyűlés előtt 5 nappal a tanácshoz be-terjeszteni.

Arad, 1894. szeptember 19-én.

A városi tanács.

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni
csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában
a színházépületben, a 13 vértanu szobor
átellenében van. 538 9-9

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyak-
kendők, gyermekkoscsik, utazó bőröndök,
esernyők, stb. stb. 813.

olcsóbban mint bárhol.

-8

18136/894. sz. a. k. 1894. szeptember 3-3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium a f. évi 78486. sz. a. kelt körrendeletével a kolera járvány megállításának érdekében a Máramaros vármegyéből esetleg érkező utasoknak orvosi megfigyelés alá vételét rendelve el, felhívom a helybeli összes nyilvános helyek, vendéglők tulajdonosait, nemkülönben a magánosokat, hogy a hozzájuk meg szállt máramaros megyei utasokat a kapitányi hivatalnál bármely időben, a következmények terhe alatt bejelentsék.

Arad, 1894. szeptember hó 28-án.

Sarlot Domokos
főkapitány.

19194/194.

Hirdetmény.

Ezennel közzé teszzük, hogy a szűretnek városunk határában való megkezdésére határnapul folyó évi október 1-jét tűztük ki.

Arad sz. kir. város tanácsának 1894. évi szeptember hó 18-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező versenytéri 33⁸⁰⁰/₁₁₀₀ h. területnek f. évi okt. 1-től számítandó 3 vagy több évre való bérbeadása iránt folyó év október hó 8-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár holdanként évi 20 frt. 30. haszonbér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1894. évi szeptember hó 10-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,
aljegyző.

2-3.

865, 894. gazd. sz.

8-8

Árlejtési hirdetmény

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szegények házában elhelyezett, valamint a rendőrség által letartóztatott egyének részére 1895-ben szükséges fehér és fekete kenyérnek szállítása iránt f. évi október hó 8-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: egy 56 dekagrammos adagnak úgy a fehér, mint a fekete kenyérből 4-45 kr.

Bánompénzül leteendő 150 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1894. évi szeptember hó 24-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,
aljegyző.

Utolsóelőtti
hét

Lemberg
kiállítási

Sorsjegyek a 1 frt.

Főnyeremény

60.000

forint.

Kaphatók: ARADON az „Aradi ipar- és népbank“-nál és
Wallfisch Armin pénzváltó-üzletében.

821.

Hirdetmény.

Figyelmeztetem a mészáros és hentes iparosokat, bárányvágókat, hogy a hús szállítására használni szokott kocsik és gyékénytakarók tisztaságára különös gondot fordítsanak, miután a tisztátalan szennyes kocsiknak használata a vágóhídi igazgató ur által a tölem nyert felhatalmazás folytán megengedtetni nem fog.

Továbbá figyelmeztetem mindazokat, kik a vágóhídon megjelennek, hogy a vágóhídi igazgató ur által a köztisztaság érdekében kiadott intézkedéseket a következmények terhe alatt pontosan betartani és követni tartoznak.

Kelt Aradon, 1894. évi szeptember hó 24-én a város r.kapitányi hivatala, mint I-ső fokú egészségügyi hatóság.

Sarlot,
főkapitány.

7/1894. pm.

3-3.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Arad sz. kir. város közönsége az élővíz-csatornába torkolló utcái csatornák mint viziművek engedélyezése s vízikönyvbe bevezetése iránt folyamodván, a kérvényt mellékletei s a kulturmérnöki hivatal, mint hatósági szakértő észrevételeivel együtt hivatalomban a folyó hó 15-től számítandó 30 napra közszemlére kiteszem s annak tárgyalására határidőül 1894. évi október hó 22-ik napjának d. e. 10 óráját kitűzöm, a tárgyalás helyéül pedig a város székházának tanácstermét kijelelem.

Egyidejűleg az érdekelteket felhívom, hogy a kérvény tekintetében netán teendő észrevételeiket akár a közszemlére való kitétel alatt írásban akár a tárgyalásnál szóval vagy írásban adják elő, minthogy ellen esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1894. évi szeptember hó 12.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

12727/894. k. h.

3-3

Hirdetmény.

Az iparhatósági megbízottak újbóli megválasztása céljából az ipartörvény 172. §-a értelmében kiadott 52211/886. számú földművelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. ministeri rendelet alapján Arad sz. kir. város területén levő összes önálló kereskedők és iparosok névjajstroma összeállítván, az jelenleg a rendőrkapitányi hivatal iparügyi osztályánál közszemlére ki van téve, miről is az érdekeltek azon észrevétel mellett értesítetnek, hogy az összeállítás ellen emelhető, felszólalások f. évi november hó 15-éig ezen iparhatóságnál írásban adhatók be.

Kelt Aradon 1894. szeptember hó 15-én, a város rendőrkapitánysága mint I-ső fokú iparhatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

15714/1894.

Hirdetmény.

A nagymélt földmívelésügyi m. kir. miniszteriumnak 42436/94. számú leirata szerint az erdőbri szakvizsgák folyó évi október hó 22-én és az erre következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolczon, Kassán, Máramaros-Szigeten, Debreczenben, Kolozsvárt, Székely-Udvarhelyen, Brassóban, Nagy-Szebenben, Temesvárt, Zomborban, Pécsen és Szombathelyen, a vadbri vizsgák pedig az erdőbri szakvizsgákkal kapcsolatosan Budapesten, Pozsonyban és Szombathelyen a vármegye házában délelőtt 9 órakor fognak megkezdetni és folytatódni.

Felhívatom mindazokat, kik az erdőbri szakvizsgát vagy a vadbri vizsgát letenni szándékoznak, hogy hiteles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat a vizsgák székhelyére nézve illetékes kir. erdőfelügyelőkhöz nyújtsák be.

Aradon, 1894. évi augusztus hó 4-én.

A városi tanács.

Hirdetmény.

A nagyméltosági m. kir. belügyminiszterium 61869/84. II. sz. alatt kelt intézményével jóváhagyott 12757/408 8-4. sz. szabályrendelet alapján azon ház- és telek-tulajdonosokat, kiknek házuk előtt a járda kövezet vagy asfalt burkolattal ellátva nincsen, felhívom, hogy telkeik előtt a gyalog járó folyó évi november 30-ig terjedő idő alatt 1 és fél méter, az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homokréteggel akként láttassák el, hogy a vízfelfogó árok vagy folyóka felé 5 ométernyi eséssel birjon.

Köteles továbbá ház- és telek-tulajdonos a gyalog járók mellett elvonuló vízvezető árkot telke és háza utca-vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előírt utasítás és mérték szerint kiásatni és azt tisztán tartani, nemkülönben köteles ezen vízvezető árkokon keresztül a kocsiját bejárnál hidat építtetni s azt folyton jó karban tartani.

Kik ezen rendeletnek eleget nem tesznek, 2 ftrtól 25 früg terjedhető pénzbírsággal büntetnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka és illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom, hogy a homokszükségletet az erre utaltak a nagyobb vizállás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés, hogy a homokolás a magas vizállás miatt nem eszközölhető, figyelembe vétetni nem fog.

Aradon, 1894. évi szeptember hó 12-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

16440/1894. sz.

3-3

Pályázati hirdetmény.

Aradon a szabadság-téren az aradi 13 vértanú emlékére emelt szobor körül kovácsolt vasból készitendő kerítés tervének és költségvetésének elkészítésére ezennel pályázat nyitatik.

A feltételek a következők:

1. A vaskerítésnek célja, hogy a szoborhoz gyermekek és állatok, valamint avatatlan egyének könnyen hozzá ne férjenek; minél fogva a kerítésnek a csinos kivitel mellett megfelelő erősségűnek kell lennie, s így oly diszitmények, a melyek könnyen törhetők, mellőzendők.

A kerítés magassága 80 cm-t. a melynek zápjai s diszitó ozirádái lehetőleg ritkán úgy illesztendők össze, hogy azok által a szobor talapzata el ne takartassék.

A kerítés 25 oztm. magas s 25 oztm. széles szürke sléziai oztizolt márványból készitendő talpköre helyezettik, a mely talpköböl 5 oztm. a burkolat alá fogván esni, a kerítés a talpkövel együtt egy méter magas leendő

2. A benyújtandó tervek következők: alaprajza 1:100 léptékben, oldal nézet a leg-hosszabb oldal felől nézve 1:50-hez és egy teljes keret részletrajz 1:10 léptékben; a tervek mindegyike pontosan és lehető részletesen oottirozandó.

3. A tervekhez pontos és részletes költségvetés készitendő; a kerítésnek egységes ára s sulya folyó meterenként kitüntetendő.

4. A három legjobbnak talált terv közül az 1-ső 150 ftr, a 2-ik 100 ftr, a 3-ik 50 ftrtal díjaztatik.

5. A pálya bíróság utólag fog megalakíttatni.

6. A tervek és költségvetés folyó évi október hó 15-ig Arad sz. kir. város polgármesteréhez jelíges levél kíséretében benyújtandók a hol a szobor és a bekerítendő terület helyszínrajza is megkapható.

7. A díjazott tervek Arad sz. kir. város tulajdonává válnak, a melyek közül kivitelre tetszés szerint választthat.

A szobor pályázat 1894. évi augusztus hó 6-án tartott üléséből.

Salacz Gyula
polgármester, bizottsági elnök

Hirdetmény.

A kolera járvány behurczolásának megakadályozása, valamint a járvány befogadása és terjesztésére alkalmas ártalmak eltávolítása érdekében a nagyméltosági m. kir. belügyminiszter urnak f. évi 78571. sz. a. kiadott körrendelete alapján a következő övrendszabályok követését és pontos betartását rendelem el:

1. Vendégfogadók, korcsmárosok, magán és iparos szállók tulajdonosai, egyletek és intézetek, nemkülönben mindazon magánosok, kik idegen utasoknak, iparos segédeknek, munkásoknak vagy más idegeneknek szállást adnak, kötelesek a Gácsországból, Bukovinából, nemkülönben a Máramaros vármegyéből érkező utasokat a beszállásuk után azonnal soron kívül, a napnak vagy éjnek bármely szakában a rendőrkapitányi hivatalnál bejelenteni;

2. vendégfogadók, korcsmák és több lakót magokban foglaló házak tulajdonosai kötelesek a trágyát és szemetet az udvarokból minden nap, a kisebb házak tulajdonosai pedig minden harmadnap kihordatni, az udvart és házelejét, folyókákat naponta felsepertetni, szemetes vermet, emésztő gödröt, vízlevezető folyókákat naponta mésztejjel fertőtleníteni;

3. az utcára, vagy folyókába szennyes vizet önteni, elhullott állatot, vagy bármilyen állati és egyéb hulladékot kidobni a legszigorubb büntetés terhe alatt tilos;

4. minden háztulajdonos köteles árnyékszékét, ha az egy éve nem tisztított, sürgősen kitisztíttatni, udvarán egy kádba mésztejet tartani (1 rész nyers mész 5 rész vízbe megoltva) s ezen folyadékból az árnyékszékbe minden ülhelyre 5-5 litert számítva, harmadnaponként beönteni;

5. a lakosztályok tisztán tartandók, a szobák reggel és este jól szellőztetendők;

6. szűk udvari házak kapui kora reggeltől késő estig tárva tartandók;

7. a kutak tisztán tartandók, fedéllel ellátandók s azok közelében azok vizével mosni sem ruhát, sem edényt nem szabad. A kutak mellett netán levő gödrös helyek tiszta földdel feltöltendők, a pocsolyák felszárítandók, a szárnyas állatok fürösztői a kuttól eltávolítandók, nehogy a kut vize a szennyes víz leszívargása által ivásra alkalmatlanná váljék. A rossz vizű kutak használata mellőzendő s csak a megjelölt jóvizű kutak vize élvezendő. Ugyisint kerürendő a Maros folyó vizének élvezetre való használata, elkerülhetlen esetben használva előbb felforralandó, aztán kihűtendő, mert közudomásu, hogy a folyó vizek élvezete terjeszti a ragály csirait;

8. a mészárszékek, hentesek, ugyisintén a piacon áruló hentesek vágódokéi, asztalai és a mérlegek, nemkülönben a vendéglősök, korcsmárosok, cukrászok és ételkifőzők asztalai, edényei a legtisztábban tartandók, megromlott húst, hamisított tejet vagy éretlen, romlott gyümölcsöt (a párolásra szánt feléretett kivételével) üzleti helyiségekben vagy piacon elárulítani, forgalomba hozni a legszigorubb büntetés terhe alatt tiltatik, élvezetre nem alkalmas tápszerek elkoboztatni és megsemmisíttetni fognak;

9. a ragályfogó árúk raktárai, mint csont és rongy gyűjtő telepek állandóan fertőtlenítenedők s tisztán tartásukra kiváló gond fordítandó;

10. a sertés hizláló telepek, sertés ólak, istállók, szárnyas állatok ketreczei tisztán tartandók;

11. nem élő, de még friss halak árulása csak d. u. 4 óráig engedtetik meg. Az el nem árusított halak pedig a már kiadott meghagyásban foglalt módon megszáritandók;

12. bérkocsik, fuvarosok és a közuti lovasut állóhelyei, ugy a városban, mint a vasuti állomásnál naponta többször felseperendők, a trágya eltávolítandó és a külön kiadott utasításhoz képest mésztejjel fertőtlenítenedők;

13. a lakosság által a legelső alkalommal észrevett gyanus, hasmenéssel vagy hányással járó megbetegedés a rendőrkapitányi, illetve orvosi hivatalnál azonnal bejelentendő.

Kik a jelen hirdetményben foglalt óvintézkedéseket nem foganatosítják, kihágást követnek el és az 1876. évi XIV. t. cz. 7. §-ában előírt pénzbírsággal fognak büntettetni.

Az óvintézkedések foganatosításának ellenőrzésére az összes rendőri személyzet utasittatik.

Kelt Aradon, 1894. évi szeptember hó 24-én, a város r. kapitányi hivatala mint I-ső fokú egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

A „Fonciere” részvényei.

Bécs, október 4. (Saj. tud. táv.)
A tőzsdetanács elhatározta, hogy a Fonciere pesti biztosító társaság kérvényeit, részvényeinek a bécsi tőzsde árfolyamlapjában jegyzése iránt, pártolólág felterjeszti a pénzügyminisztériumhoz.

A madagaskari-kérdés.

London, október 4. (Saj. tud. táv.)
A madagaskari blokádról szóló hír eddig még nem erősített meg. A hírt úgy magyarázzák, hogy a francia hadihajók utasítást kaptak a fegyverek és lőszer szállítását megakadályozni.

Vasúti szerencsétlenség.

London, október 4. (Saj. tud. táv.)
Northallerton közelében a gyorsvonatot, Edinburgból Londonba menet, komolyabb baleset érte. Részletesebb hír hiányzik; állítólag a vonat mindkét mozdonya felfordult. A vonatvezető és három utas súlyosan megsérült.

A japán-kínai háború.

London, október 4. (Saj. tud. távirata.)
Kinában a hatóságok tehetetlenek a néptömeg forradalmi tüntetéseivel szemben. Az angol konzulnak Hongkongban azt tanácsolták, hogy nejét és gyermekeit vigye Sanghaiba biztonságba.

Frankfurt, október 4. (Saj. tud. táv.)
Londonból jelentik, hogy Kína ottani képviselője érkezett a külügyi hivatallal s Kína képviselője javasolta, hogy Oroszország és Franciaország küldjenek védőcsapatot a szerződéses kikötőkbe. Az angol kormány ezt nem ellenezné.

KÖZGAZDASÁG.

Kisjenői országos vásár.

— Saját tudósítónktól. —

Kisjenő, október 4.

(H. B.) A múlt hó 29-én és 30-án tartott országos vásár, mely minden évben a három vásár között a legjobb szokott lenni, a szakadatlan zuhogó eső miatt nem felelt meg a várakozásoknak. Különösen vasárnap minden megszakítás nélkül hullott az eső és a nagy sárban fennakadt a közlekedés.

Különben a vásár lefolyásáról a következőket jelenthetni.

A szombaton tartott marhavásár nagyon lanyhán tolt le. A felhajtás az előbbi évekéhez képest sokkal csekélyebb — alig negyedrése volt, de a vevők száma még sokkal csekélyebb volt.

Az eladott marhákról a következő árakat jegyezhetjük:

Ökrök, páronként 140—200 frt., tehének darabonként 40—60 frt. Kivételesen kelt el néhány svájci tejős tehén 120—150 frt.ig, borjak 10—12 frt. Sertésfelhajtás 2000 darabra tehető. Süldőknek ára páronként 20—28 frt. 9 hónapos malacoknak párja 14—20 frt.

Gabona-hozatal a folytonos esőzések miatt szintén csekély volt. Eladott pedig 82 kilós buza 5 frt 50 kr, rozs 4 frt 50 kr, új morzsolt tengeri 4 frt 80 kr, csöves 3 frt, árpa 5 frt 50 kr, zab 5 frt 20 kr.

A kirakodó vásár sok csalódást hozott a nagyszámban megjelent kereskedőknek, mert nagyon kevés volt a vevő.

Különben itt mozgalom indult meg, hogy pótvásár engedélyezését kérelmezzék a siker teljes reményében. A pótvásár engedélyezése nagy jótétemény lenne a kereskedőkre nézve, mert volt nem egy olyan kereskedő, aki a rossz időjárás miatt áruit ki sem rakhatta.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog özég jelentése. —

Budapest, október 4.

Gabona-üzlet: Buzát ma mérsékelten kínáltak. A vételkedv jó volt, az irányzat kellemesebb lett, elkelt 28,000 mmásza jól tartott napi árakon. Eladások:

	mmásza	kilogramm	frt
Tiszavidéki	200	82.5	6.52 1/2
"	200	82.	6.52 1/2
"	300	82.	6.50
"	100	82.	6.50
"	100	81.5	6.45
"	100	81.5	6.40
"	100	80.5	6.35
"	150	80.5	6.45
Postvidéki	2300	80.5	6.45
"	2200	80.5	6.4 1/2
Tolnai	1800	79.	6.30
Hartai	2300	79.7	6.45
Ujvidéki	3000	78.6	6.35
Felső-tiszai	150	81.5	6.37 1/2
"	100	81.5	6.40
Serlei	2300	79.	6.30
"	2000	78.3	6.25
"	1000	77.	6.20
Oláh	600	79.5	6.40
Bácskai	750	79.3	6.45
Zab	100		6.10
"	100		6.05
"	200		6.05
"	200		5.85

Határidő-üzlet: Amerikából ma szilárdabb árfolyamok érkeztek, mire a mi tőzsdénkben is pár krral szilárdabban indult s így zárult is. — Tengeri már tegnap délután az erős vásárlási kedvre 4—5 krral megszilárdult, s ma külföldi magasabb jegyzésekre és a tovább tartó jó vételkedvre még szilárdabb lett. Zab és rozs élénk forgalom mellett szintén szilárdabban lettek pár krajczárral.

Zárul 11 órakor:

Buza szeptember-október 1894	6.23—6.25
Buza március-június 1894	6.37—6.38
Tengeri május-június 1894	6.72—5.73
Tengeri őszre	6.15—6.20
Zab március-aprilis 1894	6.07—6.09
Zab őszre	5.72—5.74
Káposztarepoze	11.15—11.20

Külföld: New-York: buzára 1/8—1/4 tengerire 1/2—3/4 szilárdabb, Chicago: buzára 1/4—3/8, tengerire 1/2—3/8 szilárdabb, Páris változatlan, London és Liverpool csendes.

Ertéktőzsde: Változatlan árfolyamokon indultak, s csak déli vasutban volt nagyobb üzlet szilárdabb árfolyamokon, később külföldi gyengébb hírekre nálunk is ellanyhultak, míg zárlat felé az élénk vásárlásra ismét szilárdabban lettek.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	369.50
Magyar hitelrészvény	466.50
Osztrák államvasut	265.—
Rima-Murányi	366.50
Déli vasut	108.—

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi okt. hó 3-án. Hízott sertés árak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilon felüli súlyban) 40.—40.5 krig. Öreg közep (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 40.—40.5 krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilon felüli súlyban) 42.—42.5 krig. Fialat közep (pkint 251—320 kilon súlyban) 43.—43.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kilon terjedő súlyban) 46.—47.5 krig. II. Magyar másodikrendű: Nehéz (páronként 280 kilon felüli súlyban) 40.—40.5 krig. — Közep (pkint 220—280 kilon súlyban) 42.—42.5 krig. — Könnyű (pkint 220 kilon terjedő súlyban) 46.—47.5 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilon felüli súlyban) 42.—42.5 krig. Közep (páronként 220—260 kilon súlyban) 42.—42.4 krig. — Könnyű (páronként 220 kilon terjedő súlyban) 41.—42.5 krig. Sertéslelés: s. a. m. 1894. okt. hó 1-én volt felhajtás: 1772 darab. 1894. október 2-án elszállított: 1619 drb. 1894. okt. 3-án maradt készletben 182,656 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: Lanyha.

Szeszüzlet.

— Október 4. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 58.—, kicsinyben 53.50 hordó nélkül per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsden.

Budapest, 1894. október 4.

Magyar aranyjárdék 4%	121.40
Magyar koronajárdék 4%	96.25
Magyar arany 4 1/2%	126.50
Magyar ezüst 4 1/2%	101.75
Magyar keleti vasut 1876.	126.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	95.75
Magyar átlamváltási kötvény	100.—
Horvát-italom földterhermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyereségy-sorsjegy kölcsön	152.25
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.50

Osztrák papírrárdék	98.75
Osztrák járdék ezüst	98.75
Osztrák járdék arany	124.—

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, október 4. d. u. 5 óra.

F	a	j	Irányt	100 kg. ár
				frttól frtig
Buza búsági uj.				6.20 6.45
Buza tiszavidéki				6.25 6.50
Buza pestvidéki				6.20 6.45
Buza fejérmegyei				6.20 6.45
Buza bácskai				6.30 6.55
Roze uj, I-od rendű				5.10 5.15
Roze uj, II-od rendű				5.05 5.10
Arpa takarmány				5.70 6.10
Arpa égetni való				6.35 7.10
Arpa sörfőzdei				7.30 8.40
Zab				5.75 6.10
Tengeri búsági				6.10 6.20
Tengeri másnemű				6.10 6.20
Káposzta-repoze búsági				9.40 9.75
Köles				6.21 6.23
Buza szept.-okt.				6.71 6.73
Buza márcz.-ápr.				6.71 6.73
Buza máj.-jun.				6.71 6.73
Roze szept.-okt.				5.32 5.34
Tengeri júl.-aug.				6.15 6.20
Tengeri aug.-szept.				6.15 6.20
Tengeri októberre				6.15 6.20
Zab márcz.-ápr.				5.73 5.75
Zab szept.-okt.				5.73 5.75
Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.				9.40 9.75

VIZJELZÉS.

1894. évi október hó 4-én reggel 8 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmércén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vízállás cztimétr.	Jégvastagság cztimétr.
Branyicska	+14°	esős	— 2	—
Arad	+19°	felhős	— 96	—
Makó	+18°	derült	— 82	—
Szeged	+17°	szeles	— 78	—
Gyoma	—	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Arad, 1894. október 4.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Aradvárosi

Évadberlet
7. szám.

színház.

Havibérlet
7. szám.

Pénteken, 1894. október 5-én

RAFAEL.

Eredeti dráma 4 felvonásban. Írta: Váradi Antal.

SZEMÉLYEK:

Chrysostomus, bibornok	Balassa J.
Castiglione, gróf	Bihari A.
Pietró Bembo	Szendrei M.
Bernabó	Gál Gyula.
Rafael	Tompai K.
Antonió	Angyal I.
Solló	Lubrin Gy.
Margheritta	Lubrin Gy.
Stella	Kaczér N.
Ritta	Körösi J.

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: Vass Geza.

NYILTÉR.*

Med. Univ.

822

Dr. BUND ÁRPÁD,

egyet. orvostudor, szülész, nőgyógyász.

Lakik Andrássytér 1. szám, földszint.

RENDEL: Délelőtt 9—11 óráig.
Déután 2—4 óráig.

Nő-betegeknek déután 4 órától 5 óráig.

Szegényeknek ingyen reggel 7—8 óráig.

* Az ezen rovat alatt közlöttéért nem vállal felelősséget a szerk.

1919/194.

3-3

865, 894. gazd. sz.

3-3

13137/894. k. h.

3-3.

Hirdetmény.

Ezennel közhirre tesszük, hogy a szüretnek városunk határában való megkezdésére határnapul folyó évi október 1-jét tűztük ki.

Arad sz. kir. város tanácsának 1894. évi szeptember hó 18-án tartott üléséből.

A városi tanács.

13137 | 1894. k. h.

3-3.

Hirdetmény.

Figyelmeztetem a mészáros és hentes iparosokat, báránnyagókat, hogy a hús szállítására használni szokott kocsik és gyékénytakarók tisztaságára különös gondot fordítsanak, miután a tisztátalan szennyes kocsiknak használata a vágóhídi igazgató ur által a tölem nyert felhatalmazás folytán megengedtetni nem fog.

Továbbá figyelmeztetem mindazokat, kik a vágóhídon megjelennek, hogy a vágóhídi igazgató ur által a köztisztaság érdekében kiadott intézkedéseket a következmények terhe alatt pontosan betartani és követni tartoznak.

Kelt Aradon, 1894. évi szeptember hó 24-én a város r.-kapitányi hivatala, mint I-ső fokú egészségügyi hatóság.

Sarlot,
főkapitány.

19477/894

2-3

Hirdetés.

A nagyméltóságú földmívelésügyi magy. kir. miniszter ur 57505/894. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhirre tetetik, hogy szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések Magyarországból Styriába csak levágás végett és csupán vaspályán szállíthatók.

Arad, 1894. szeptember 29-én.

A városi tanács.

16440/1894. sz.

3-3

Pályázati hirdetmény.

Aradon a szabadság-téren az aradi 13 vortanu emlékére emelt szobor körül kovácsolt vasból készitendő kerítés tervének és költségvetésének elkészítésére ezennel pályázat nyitattik.

A feltételek a következők:

1. A vaskerítésnek célja, hogy a szoborhoz gyermekek és állatok, valamint avatatlan egyének könnyen hozzá ne férjenek; minél fogva a kerítésnek a csinos kivitel mellett megfelelő erősségűnek kell lennie, s így oly disztimények, a melyek könnyen törhetők, mellőzendők.

A kerítés magassága 80 cm-t. a melynek zápjai s disztimé ozirádái lehetőleg ritkán úgy illesztendők össze, hogy azok által a szobor cölapzata el ne takartassék.

A kerítés 25 cm-t. magas s 25 cm-t. széles szürke sléziai csiszolt márványból készitendő talpköre helyezettetik, a mely talpköböl 5 cm-t. a burkolat alá fogván esni, a kerítés a talpkövel együtt egy méter magas leendő.

2. A benyújtandó tervek következők: alaprajz 1:100 léptékben, oldal nézet a leg-hosszabb oldal felől nézve 1:50-hez és egy teljes keret részletrajz 1:10 léptékben; a tervek mindegyike pontosan és lehető részletesen cottirozandó.

3. A tervekhez pontos és részletes költségvetés készitendő; a kerítésnek egységes ára s sulya folyó meterenként kitüntetendő.

4. A három legjobbnak talált terv közül az 1-ső 150 frt, a 2-ik 100 frt, a 3-ik 50 frttal díjaztatik.

5. A pálya bíróság utólag fog megalakítani.

6. A tervek és költségvetés folyó évi október hó 15-ig Arad sz. kir. város polgármesteréhez jeligés levél kíséretében benyújtandók a hol a szobor és a bekerítendő terület helyszinrajza is megkapható.

7. A díjazott tervek Arad sz. kir. város tulajdonává válnak, a melyek közül kivitelre tetszés szerint választhat.

A szobor bizottság 1894. évi augusztus hó 6-án tartott üléséből.

Salacz Gyula
polgármester, bizottsági elnök

Árlejtési hirdetmény

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szegények házában elhelyezett, valamint a rendőrség által letartóztatott egyének részére 1895-ben szükséges fehér és fekete kenyérnek szállítása iránt f. évi október hó 8-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ára: egy 56 dekagrammos adagnak egy a fehér, mint a fekete kenyérből 4-45 kr. Bánompénzül leteendő 150 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1894. évi szeptember hó 24-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,
aljegyző.

A borosjenői jár. főszolgabírótól.

3770/1894. szám.

833. I.-

Pályázati hirdetmény.

A Borosjenő nagyközségi jegyzői állás lemondás folytán megüresedvén, annak betöltése tárgyában az 1886. XXII. t. cz. 82-ik §-a értelmében nyilvános pályázatot nyitok, s a törvény 83. §-a értelmében a Borosjenő község-házánál megejtendő választás határidejéül folyó hó 15-ik napjának d. e. 10 óráját tűzöm ki.

Felhívom az ezen állásra pályázni kívánókat, hogy az 1883. I. t. cz. 6. §-a értelmében kérvényüket hozzám a választást megelőző napig mutassák be.

Borosjenő, 1894. október hó 1-én.

Monti

főszolgabíró.

12386/1894.

3-3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 61369/84. II. sz. alatt kelt intézményével jóváhagyott 12757/403 8-4. sz. szabályrendelet alapján azon ház- és telek-tulajdonosokat, kiknek házuk előtt a járda kövezet vagy asfalt burkolattal ellátva nincsen, felhívom, hogy telkeik előtt a gyalog járó folyó évi november 30-ig terjedő idő alatt 1 és fél méter, az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homokréteggel akként láttassák el, hogy a vízfelfogó árok vagy folyóka felé 5 cm-ternyi eséssel birjon.

Köteles továbbá ház- és telek-tulajdonos a gyalog járók mellett elvonuló vízvezető árkot telke és háza utca-vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előirt utasítás és mérték szerint kiásatni és azt tisztán tartani, nemkülönböztetve köteles ezen vízvezető árkokon keresztül a kocsik bejáratnál hidat építtetni s azt folyton jó karban tartani.

Kik ezen rendelkezések eleget nem tesznek, 2 frttól 25 frtig terjedhető pénzbírsággal büntetendők és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom, hogy a homokszükségletet az erre utaltak a nagyobb vizállás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés, hogy a homokolás a magas vizállás miatt nem eszközölhető, figyelembe vétetni nem fog.

Aradon, 1894. évi szeptember hó 12-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Hirdetmény.

A kolera járvány behurcolásának megakadályozása, valamint a járvány befogadása és terjesztésére alkalmas ártalmak eltávolítása érdekében a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak f. évi 78571. sz. a. kiadott körrendelete alapján a következő övrendszabályok követését és pontos betartását rendelem el:

1. Vendégfogadók, korcsmárosok, magán és iparos szállók tulajdonosai, egyletek és intézetek, nemkülönböztetve mindazon magánosok, kik idegen utasoknak, iparos segédeknek, munkásoknak vagy más idegeneknek szállást adnak, kötelesek a Gácsországból, Bukovinából, nemkülönböztetve a Máramaros vármegyéből érkező utasokat a beszállásuk után azonnal soron kívül, a napnak vagy éjnek bármely szakában a rendőrkapitányi hivatalnál bejelenteni;

2. vendégfogadók, korcsmárosok és több lakót magokban foglaló házak tulajdonosai kötelesek a trágyát és szemetet az udvarokból minden nap, a kisebb házak tulajdonosai pedig minden harmadnap kihordatni, az udvart és házelejét, folyókákat naponta felsepertetni, szemetes vermet, emésztő gödröt, vízlevezető folyókákat naponta mésztejjel fertőtleníteni;

3. az utcára, vagy folyókába szennyes vizet önteni, elhullott állatot, vagy bármely állati és egyéb hulladékot kidobni a legszigorubb büntetés terhe alatt tilos;

4. minden háztulajdonos köteles árnyékszékét, ha az egy éve nem tisztított, sürgősen kitisztíttatni, udvarán egy kádba mésztejet tartani (1 rész nyers mész 5 rész vízbe megoltva) s ezen folyadékból az árnyékszékbe minden üldhelyre 5-5 litert számítva, harmadnaponként beönteni;

5. a lakosztályok tisztán tartandók, a szobák reggel és este jól szellőztetendők;

6. szűk udvari házak kapui kora reggeltől késő estig tárva tartandók;

7. a kutak tisztán tartandók, fedéllel ellátandók s azok közelében azok vizével mosni sem ruhát, sem edényt nem szabad. A kutak mellett netán levő gödrös helyek tiszta földdel feltöltendők, a pocsolások fe' száritandók, a szárnyas állatok fürösztői a kuttól eltávolítandók, nehogy a kut vize a szennyes víz leszivárgása által ivásra alkalmatlanná váljék. A rossz vizű kutak használata mellőzendő s csak a megjelölt jóvizű kutak vize élvezendő. Ugyisint kerüendő a Maros folyó vizének élvezetre való használata, elkerülhetlen esetben használva előbb felforraltatni, aztán kihűtendő, mert köz tudomásu, hogy a folyó vizek élvezete terjeszti a ragály csirait;

8. a mészárszékek, hentesek, ugyisint a piacon áruló hentesek vágótőkei, asztalai és a mérlegek, nemkülönböztetve a vendéglősök, korcsmárosok, cukrászok és ételkifőzők asztalai, edényei a legtisztábbban tartandók, megromlott húst, hamisított tejet vagy éretlen, romlott gyümölcsöt (a párolásra szánt felérett kivételével) üzleti helyiségekben vagy piacon elárusítani, forgalomba hozni a legszigorubb büntetés terhe alatt tiltatik, élvezetre nem alkalmas tápszerek elkoboztatni és megsemmisíttetni fognak;

9. a ragályfogó áruk raktárai, mint csont és rongy gyűjtő telepek állandóan fertőtlenítenedők s tisztán tartásukra kiváló gond fordítandó;

10. a sertés hizlaló telepek, sertés ólak, istállók, szárnyas állatok ketreczei tisztán tartandók;

11. nem élő, de még friss halak árulása csak d. u. 4 óráig engedtetik meg. Az el nem árusított halak pedig a már kiadott meghagyásban foglalt módon megszáritandók;

12. bérkocsik, fuvarosok és a közuti lovasut állóhelyei, ugy a városban, mint a vasuti állomáson naponta többször felseprendők, a trágya eltávolítandó és a külön kiadott utasításhoz képest mésztejjel fertőtlenítenedők;

13. a lakosság által a legelső alkalommal észrevett gyanus, hasmenéssel vagy hányással járó megbetegedés a rendőrkapitányi, illetve orvosi hivatalnál azonnal bejelentendő.

Kik a jelen hirdetményben foglalt óvintézkedéseket nem foganatosítják, kihágást követnek el és az 1876. évi XIV. t. cz. 7. §-ában előirt pénzbírsággal fognak büntetettetni.

Az óvintézkedések foganatosításának ellenőrzésére az összes rendőri személyzet utasittatik.

Kelt Aradon, 1894. évi szeptember hó 24-én, a város r. kapitányi hivatala mint I-ső fokú egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

18729/1894.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszterium 51252/94. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhirrre tétetik, hogy Horvát-Szlavonországban a ragadós száj- és körömfájás nagyobb mértékben lépett fel, — a hasított körmű állatoknak (szarvasmarha, juh, kecske és sertés) Horvát-Szlavonországból Magyarországra való behozatala, további intézkedésig eltiltatik.

Arad, 1894. szeptember 15.

A városi tanács.

12727/894. k. h.

3-3

Hirdetmény.

Az iparhatósági megbízottak újbóli megválasztása céljából az ipartörvény 172. §-a értelmében kiadott 52211/885. számú földművelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. ministeri rendelet alapján Arad sz. kir. város területén levő összes önálló kereskedők és iparosok névlajstroma összeállítván, az jelenleg a rendőrkapitányi hivatal iparügyi osztályánál közszemlére ki van téve, miről is az érdekeltek azon észrevétel mellett értesítettek, hogy az összeállítás ellen emelhető, felszólamlások f. évi november hó 15-éig ezen iparhatóságnál írásban adhatók be.

Kelt Aradon 1894. szeptember hó 15-én, a város rendőrkapitánysága mint I-ső fokú iparhatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

5187/1894.

3-3.

Hirdetés.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszteriumnak 39102/II. 894. sz. a. kelt rendelete nyomán az érdekeltek figyelemztetése céljából ezennel közhirrre tesszük, hogy a kereskedelemügyi m. kir. minister intézkedése folytán a hazai vasutak a folyó évi október hóban Bécsben tartandó nemzetközi ménszemlére teherárúért szállítandó ménnek után az általános díj-szabási határozmányok (I. rész) 153. lapján a kiállítási állatokra nézve megállapított kedvezményt, az ugyanezen alkalomból gyorsárúként szállítandó ménnek után pedig a kedvezményes teherárú díjtételeket 50% felemelve fogják alkalmazni.

A szóban lévő ménszállítmányokat illetőleg az osztrák területen fekvő vasuti vonalokon és ugyanezen kedvezmények nyeregnek alkalmazást.

A kedvezmények számszerű mértéke és alkalmazásának módzatai bármely vasuti állomáson megtekinthetők.

Arad, 1894. évi július hó 28-án.

A városi tanács.**Hirdetmény.**

Arad sz. kir. város közönségének 1895-ik évre vonatkozó költségelőirányzata úgy a városi tisztai nyugdíjalapnak 1895. évi költségelőirányzata, a tanácsnak és a hármas bizottságnak üléseiről felvett jegyzőkönyvek, valamint a bevétel és kiadás teteleit felvilágosító mellékletek f. évi szeptember hó 20-ik napjától f. évi október hó 4-ik napjáig bezárólag a városháza tanácstermében közszemlére kitétetnek.

Szabadságában áll azokat az adózó polgároknak megtekinteni s azokra észrevételeiket írásban a f. évi október hó 10-én tartandó rendszeres közgyűlés előtt 5 nappal a tanácshoz be-terjeszteni.

Arad, 1894. szeptember 19-én.

A városi tanács.

13136/894. k. h.

3-3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium a f. évi 78486. sz. a. kelt körrendeletével a kolera járvány meggátolásának érdekében a Mármaros vármegyéből esetleg érkező utasoknak orvosi megfigyelés alá vételét rendelve el, felhívom a helyi összes nyilvános helyek, vendéglők tulajdonosait, nemkülönben a magánosokat, hogy a hozzájuk megszállt mármaros megyei utasokat a kapitányi hivatalnál bármely időben, a következmények terhe alatt bejelentsek.

Arad, 1894. szeptember hó 23-án.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Gazdák figyelmébe!!**Istálló-trágya**

még pedig:

nyers istálló-trágya**érett istálló-trágya**

és

légen szárított istálló-trágya

(magyar guánó),

ez utóbbi tözegekben vagy őrlötten,
továbbá legjobb minőségű, tartalomdús

szárított moslák

jutányos árakon kapható.

NEUMAN TESTVÉREK
cégnél,

szesz- és sajtoló-élesztő-gyárak, szesz-
finomító és gőzmalom Aradon.

817. 2-3.

Utolsóelőtti
hét

Lembergi
kiállítási **Sorsjegyek a 1 frt.**

Főnyeremény**60.000 forint.**

Kaphatók: ARADON az „Aradi ipar- és népbank”-nál és
Wallfisch Armin pénzváltó-üzletében.

821.